

Forum for Natur og Friluftsliv - Sør-Trøndelag

Sandgata 30, 7012 Trondheim

Tlf.: 91369378 E-post: sor-trondelag@fnf-nett.no

Uttalelse om planprogram for kommuneplanens arealdel – stier og løyper i Tydal kommune

Vi er sterkt mot å åpne for økt motorisert ferdsel. Naturen er under sterk press fra før av mange ulike inngrep. Etablering av snøscooterløyper gjør at både mennesker som søker stillhet og dyr som er lett blir forstyrret forlater områdene. Skal man etablere snøscooterløyper må de plasseres der det allerede er inngrep og støy, for eksempel langs eksisterende veinett som brøytes på vinteren. De mest konfliktfylte plasseringene for snøscooterløyper er der det er skiløyper, inngrepsfrie områder og inn mot grensen av verneområder.

Vi mener at en del av planarbeidet må være å revurdere de gamle isfiskeløypene. Etableres nye løyper fram til fiskevann blir de gamle overflødige og kan derfor legges ned.

Løyper der man kan starte turen lovlig risikerer å gi økt ulovlig kjøring. Vi har sett mange eksempler på at løyper brukes til å komme seg ut i naturen der det er få vitner for å kjøre som man vil ute på fjellet. Regjeringen har kuttet i bevilgningene for oppsyn, noe som sender et signal om at det ikke bare skal bli lettere å kjøre lovlig, men også ulovlig. Skal Tydal kommune bevilge ekstra penger til SNO eller politiet for å følge opp at motorferdselloven blir fulgt?

DNT har i dag et godt utbygd stinett i Tydal kommune. Det er bra, men man må også huske på at man må bevare noen områder uten stier for de som er interessert i friluftsliv helt uten tilrettelegging. I dag er Hyllingen det område som er minst tilrettelagt i kommunen, vi mener at det må fortsette å være et område uten tilrettelegging.

Selv om mange i Tydal har naturen som nærmeste nabo kan dørstokkmila være lang. For å skape et lavterskeltilbud for å komme seg ut i naturen trengs et godt vedlikeholdt stinett som er bygdenært. Markerte rundløyper, gjerne til spennende steder, for eksempel til utsiktspunkter eller fosser, har et stort potensial for å få flere ut på tur og bedre folkehelsen. Helsedirektoratet har regnet ut at fysisk inaktivitet koster samfunnet 239 milliarder kroner hvert år¹. Når fysisk aktivitet i naturen er det 2/3 av befolkningen helst kan tenke seg å begynne med eller gjøre mer av² burde turstier i nærområdet være et selvfølgelig satsningsområde.

¹ "Kunnskapsgrunnlag fysisk aktivitet" Helsedirektoratet 2014

² Synnovate oktober 2010

Undersøkelser

Selv om skuterløyper ikke krever mye infrastruktur blir påvirkningen på natur og friluftsliv stor. Vi mener derfor at det ikke er nok å bruke eksisterende kunnskap, men det trengs også feltundersøkelser. For å få et bedre inntrykk av samlet belastning og gjøre prosessen mer effektiv mener vi at Tydal kommune må gå sammen med nabokommunene for å gjøre undersøkelser om konflikter.

Temaer som må besvares før man kan fatte vedtak om utvidet løypesystem:

- **Viktige naturtyper og truede arter:** Bruk databaser, eksisterende rapporter, lokalkjente personer og feltundersøkelser for å finne ut viktige naturtyper og truede arter. Man må sette spesielt fokus på de naturtyper og arter som er på rødlista, er utvalgt/prioritert i henhold til naturmangfoldloven og som Norge har et internasjonalt ansvar for. Hva finnes i områdene der det er planlagt løyper og hvordan påvirkes de av forstyrrelser fra snøscooter? Er det noen områder som er utilgjengelige i dag som er en fristed for arter som lett blir forstyrret?
- **Friluftsliv:** Det er positivt at man tar i bruk fylkeskommunens kartlegging av friluftsområder. Hvor mye brukes områdene? Hvilke opplevelsesverdier søker de besøkende: stillhet, urørthet, kort avstand fra bolig eller god tilrettelagging? Friluftslivsutøvere som ferdes langt fra bebyggelse og søker stillhet rammes mer negativt av støy enn bygdenært friluftsliv. Hvor får man mulighet å oppleve stillhet i framtiden i Tydal? Områder der det er planlagt snøscooterløyper må sammenlignes med andre arealer i kommunen.
- **Samlet belastning:** Man må utrede samlet belastning på både biologisk mangfold og friluftsliv. Under samlet belastning må man ta med løyper i andre kommuner og andre inngrep som det er viss sannsynlighet kommer i framtiden. Dagens løyper og planlagte løyper må samles på et kart for Tydal og nabokommunene, både i Norge og Sverige. For å vise hele kjøreomfanget må man også vise hvor mange dispensasjoner man har tildelt i ulike deler av kommunen.
- **Folkehelse:** Om flere bruker kjøretøy for å komme seg fram i naturen istedenfor å bruke egen muskelkraft kan økt motorferdsel få negative effekter på folkehelsen. Hvordan har utviklingen av fedme utviklets de seneste årene i kommunen og hvordan kan man forvente at det utvikles når man åpner opp for mer motorferdsel?
- **Lovkontroll:** Staten har kuttet i bevilgningene til politiet og SNO til statsbudsjettet i 2014. Om de ikke øker i 2015 må kommunen ta et aktivt valg: Enten bevilger man mer midler til kontroller, eller aksepterer at det skjer mye ulovlig kjøring. Om man velger førstnevnte må man utrede hvor mye midler som trengs for å få den ulovlige kjøringen på et akseptabelt nivå.
- **Begrensninger i bruken av løyper:** Noen løyper kan bli ekstra konfliktfylte med tanke på for eksempel hekkinger av truede arter. Å stenge de løypene tidligere enn de andre kan være et viktig avbøtende tiltak. Hvilke løyper må stenges når hekkesesongen begynner? Skal det være kjøreforbud i helger og helligdager da mange går på tur? Hva blir hastighetsbegrensningen? Spesielt der man legger løyper i områder med store konflikter er det viktig å holde farten nede for å minske støynivået.

- **Støy:** Kartfest hvilke områder i kommunen man hører støy fra løypene.

Uttalelsen støttes av: FIVH-Trondheim, Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag, Norsk Botanisk forening Trøndelagsavdelinga, Norsk Ornitologisk Forening avdeling Sør-Trøndelag, Syklistenes Landsforening, Trondhjems Turistforening og Trondheim Turmarsjforening.

Staffan Sandberg
Fylkeskoordinator
FNF Sør-Trøndelag